

НАРЕДБА № 11 ОТ 25 ФЕВРУАРИ 2002 Г. ЗА КАЧЕСТВОТО НА ВОДИТЕ ЗА КЪПАНЕ

В сила до 31.12.2014 г.

Издадена от Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите

Обн. ДВ. бр.25 от 8 Март 2002г., изм. ДВ. бр.53 от 10 Юни 2008г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.) С тази наредба се определят изискванията към качеството на природните води, предназначени за къпане.

(2) Наредбата има за цел да защити здравето на хората, използващи природните води за къпане.

Чл. 2. Тази наредба не се прилага за:

1. водите, предназначени за лечебно-профилактични цели;
2. водите, използвани в плувни басейни.

Раздел II.

Първоначално определяне на зоните за къпане (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.)

Чл. 3. (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.)

Чл. 4. (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.)

Чл. 5. (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.)

Чл. 6. (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.)

Раздел III.

Последващо определяне на нови зони за къпане (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.)

Чл. 7. (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.)

Раздел IV.

Изисквания към качеството на водите за къпане

Чл. 8. (1) Качеството на водите за къпане се определя съгласно физични, химични и

микробиологични показатели, посочени в приложението.

(2) Показателите по ал. 1 са със задължителна и/или препоръчителна стойност.

Чл. 9. (1) Стойностите за показателите, определени в приложението, се отнасят за водите от всички зони за къпане. В конкретни случаи могат да бъдат определени индивидуални стойности на показатели за отделни зони за къпане във връзка с разпоредбите на чл. 15, ал. 2 и чл. 16.

(2) Предвид изискванията на чл. 15, ал. 1, когато освен задължителни стойности за някои показатели от приложението са определени и препоръчителни стойности, последните трябва да се считат за определящи с оглед запазването на съществуващо по-добро от изискванията на приложението качество на водите за къпане.

Чл. 10. (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.) Качеството на водите в съществуващите зони за къпане, изрично определени за тази цел към влизане в сила на тази наредба, трябва да съответства на задължителните стойности в приложението или на препоръчителните стойности за показателите, за които няма определени задължителни.

(2) Качеството на водите в зоните за къпане извън случаите по ал. 1 трябва да отговаря на изискванията съгласно чл. 9.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.) При изключителни обстоятелства за отделни зони за къпане органите на Държавния здравен контрол (ДЗК) съвместно с басейновите дирекции и други компетентни органи могат да предлагат удължаване на срока по § 4 за привеждане качеството на водите в съответствие с изискванията на наредбата. Обосновката за всяко удължаване на този период се основава на плановете за управление на водите в регионите, където попадат зоните за къпане. Окончателното решение се взема от министъра на здравеопазването съгласувано с министъра на околната среда и водите след обстойно запознаване и прецизен анализ на представените мотиви. Разрешение за удължаване на срока се издава за строго определен период и задължително включва конкретни мерки за опазване на човешкото здраве при ползване на водата за къпане.

Чл. 11. (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.)

Чл. 12. (1) Изискванията към качеството на водите във връзка с чл. 10, ал. 1 и 2 се считат за изпълнени, ако водата във всеки пункт за вземане на проби отговаря на стойностите на показателите, определени в приложението, при указаната честота на вземане на пробите и ако са изпълнени следните условия:

1. деветдесет и пет процентно съответствие със стойностите в приложението на резултатите от изпитването на пробите, за показателите на които са определени задължителни стойности;

2. деветдесетпроцентно съответствие със стойностите в приложението на резултатите от изпитването на пробите за останалите показатели, с изключение на показателите "общо колиформи" и "фекални колиформи", за които се допуска 80% съответствие;

3. в случаите, когато има съответно 5, 10 или 20% несъответствие с установените стойности:

а) отклонението не превишава с повече от 50% определената стойност за показателя, с изключение на микробиологичните показатели, рН и разтворен кислород;

б) резултатите от последователно взети проби с честота съгласно приложението не се отклоняват от определените стойности за показателите.

(2) Отклоненията от определените по чл. 9 стойности на показателите не се взимат под внимание при изчисляване на процентите по ал. 1, когато те са резултат на наводнения и други природни бедствия, както и на необичайни метеорологични условия.

Чл. 13. (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.) Регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве извършват вземане на проби вода от зоните за къпане с обхват на показатели и минимална честота, определени в приложението.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.) Вземането на проби започва две седмици преди началото на сезона за къпане. По преценка на органите на ДЗК вземане на проби може да се извършва и извън посочения период с цел проследяване сезонната динамика в качеството на водите.

(3) Пробите се вземат от предварително избрани пунктове, в които през периода на къпане броят на къпещите се е най-голям.

(4) Пробите се вземат от дълбочина 30 см от нивото на повърхността, с изключение на пробите за показателя "минерални масла", които се вземат от нивото на повърхността.

(5) Принципът на методите за изпитване на показателите, на които трябва да отговаря водата за къпане, са представени в приложението.

(6) В случай, че се използват методи на друг принцип, те трябва да осигуряват еквивалентни или сравними резултати.

Чл. 14. (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.) Басейновите дирекции и РИОКОЗ съвместно с други компетентни органи провеждат периодично проучване върху условията, формиращи качеството на водите в горната част на течението при течащи води, и условията в прилежащите области в случаите на стоящи и морски води.

(2) Проучването обхваща географски и топографски данни, обем и естество на източниците на замърсяване, потенциалните замърсители и техните ефекти с оглед възможното повлияване върху качеството на водата в зоната за къпане в зависимост от отдалечеността на разположението им.

(3) В случай, че проведеното проучване или резултатите от изпитваните проби докажат химическо или микробиологично замърсяване, което представлява опасност за качеството на водата или има съмнение за това, се извършва допълнително вземане на проби. Вземане на проби се извършва и при всички други случаи на съмнение за влошаване качеството на водата.

Чл. 15. (1) Изпълнението на мерките за постигане изискванията за качеството на водата за къпане не трябва да води пряко или косвено до влошаване на съществуващото качество на водата.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.) Директорите на РИОКОЗ и басейновите дирекции за определени зони за къпане с оглед запазване на съществуващо по-добро от изискванията на приложението качество на водите за къпане могат да предлагат по-строги стойности за показателите от посочените в наредбата, както и допълнителни показатели, невключени в приложението. Решението се взема от министъра на здравеопазването след съгласуване с министъра на околната среда и водите въз основа на обстоен преглед на данни от предходен мониторинг и информация за постоянни или потенциални източници на замърсяване.

Чл. 16. (1) Отклонения от изискванията на наредбата се допускат:

1. за показатели, отбелязани в приложението със символа (*), в случаи, свързани с необичайни метеорологични и конкретни географски условия;
2. в случаи на доказано естествено обогатяване на водата с определени вещества, водещо до отклонение от стойността на показателите от приложението.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.) Органите на ДЗК допускат ползването на водата за къпане в случаите по ал. 1, когато няма опасност за здравето на къпещите се, и определят мерки и условия за безопасно ползване на водата за къпане.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.) За всеки конкретен случай на изключение от изискванията на тази наредба по смисъла на ал. 1 и 2 РИОКОЗ предварително информира Министерството на здравеопазването за наличните обстоятелства, причина/и за отклонението, срок за допускане на отклонението и предвиждани мерки за опазване на човешкото здраве при ползване на водата за къпане.

Раздел V. Информация и отчети

Чл. 17. (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.)

Чл. 18. (В сила от 01.01.2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.) Регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве изготвят обобщен регионален доклад, включващ списъка на зоните за къпане и справка за качеството на водите им, който изпращат в срок 3 месеца след приключване на сезона за къпане в Министерството на здравеопазването с цел изготвяне и поддържане на национален регистър за всички обекти за къпане в Република България.

(2) Обемът и съдържанието на доклада по ал. 1 се определят от министъра на здравеопазването.

(3) Министерството на здравеопазването ежегодно изготвя и публикува обобщен национален доклад за предходния сезон за къпане.

Чл. 19. Органите по чл. 18 са длъжни да осигуряват достъп на потребителите до обективна и актуална информация за качеството на водите за къпане.

Чл. 20. Министерството на здравеопазването събира и анализира информацията за водите и зоните за къпане по чл. 10, ал. 3, за допуснатите отклонения по реда на чл. 16 и може да предоставя събраната информация и обобщения национален доклад по чл. 18, ал. 3, когато това се налага за изпълнение на задължения на Република България по международни договори в тази област.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Води за къпане" са всички пресни течащи или стоящи води, или части от тях, както и морските води, където:

а) къпането е разрешено от компетентните органи, или
б) къпането не е изрично забранено и традиционно се практикува от голям брой къпеци се.

2. "Зона за къпане" е мястото във водния обект, където се намират водите за къпане.

3. "Сезон за къпане" е периодът от време през годината, когато се очакват голям брой къпеци се според съществуващите местни традиции и разпоредби, касаещи условията за къпане и климатичните особености.

4. (отм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.)

5. "Естествено обогатяване" е процес, при който без антропогенна намеса водата във водния обект се насища с вещества, съдържащи се в почвата.

6. "Еутрофикация" е обогатяването на водата с азотни и фосфорни съставки, при което се предизвиква усилен растеж на водорасли и други форми на висша водна растителност и като резултат се поражда нежелано нарушаване на равновесието на намиращите се във водна среда организми, както и влошаване качествата на водите.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.) Наредбата се издава на основание чл. 135, т. 7 във връзка с чл. 189 от Закона за водите.

§ 3. Инструкции и указания по прилагане на наредбата дава министърът на здравеопазването съгласувано с министъра на околната среда и водите.

§ 4. (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.)

§ 5. Разпоредбите на тази наредба за показателя "Ентеровируси" от приложението към чл. 8, ал. 1 влизат в сила 5 години след обнародването на наредбата.

§ 6. Разпоредбата на чл. 10, ал. 2 не се прилага за зоните за къпане, определени за тази цел до две години след обнародване на наредбата, за срок не по-дълъг от посочения период.

§ 7. Разпоредбите на чл. 18 се прилагат от 1.I.2005 г.

§ 8. В чл. 12, ал. 2, т. 4 от Наредба № 14 от 1987 г. за курортните ресурси, курортните местности и курортите (обн., ДВ, бр. 79 от 1987 г.; изм. и доп., бр. 18 от 1992 г., бр. 12 от 1995 г.) думите "Санитарно-микробиологичният контрол на морската вода в границите на морските плажове се упражнява най-малко 2 пъти месечно (от май до септември включително)" се заличават.

§ 9. (В сила от 09.09.2003 г.) В чл. 19 ал. 2 от Инструкция № 34 от 1975 г. за хигиената на

спортните обекти и екипировка (обн., ДВ, бр. 82 от 1975 г.; изм. и доп., бр. 18 от 1984 г.) се изменя така:

"(2) Места за плуване на повърхностни водни обекти могат да се устройват само в утвърдена със заповед зона за къпане по реда на Наредбата за водите за къпане и при спазване изискванията на Наредбата за водноспасителната дейност и обезопасяването на водните площи (ДВ, бр. 65 от 1996 г.). В определеното място за плуване не трябва да има подводни течения и водовъртежи, като скоростта на водното течение може да бъде до 1,5 м/сек. Дъното му се покрива с плаваща решетъчна конструкция. С такава конструкция се очертава и самото място, определено за плуване. Означават се дълбочините, като се посочва предназначението им - за добре плувачи и начинаещи."

§ 10. Разпоредбата на § 9 влиза в сила 18 месеца след обнародването на наредбата.

§ 11. (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2008 г.)

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА № 5 ОТ 30 МАЙ 2008 Г. ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ВОДИТЕ
ЗА КЪПАНЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 53 ОТ 2008 Г.)

§ 9. В Наредба № 11 за качеството на водите за къпане се правят следните изменения и допълнения:

.....

8. Навсякъде в текста на наредбата думите "държавния санитарен контрол", "ДСК", "хигиенно-епидемиологичните инспекции" и "ХЕИ" се заменят с "държавния здравен контрол", "ДЗК", "регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве" и "РИОКОЗ".

9. Наредба № 11 за качеството на водите за къпане се прилага до 31 декември 2014 г.

Приложение към чл. 8, ал. 1

Изисквания към качеството на водата за къпане

№	Показатели	Единица	Препоръчителна стойност	Задължителна стойност	Минимална честота на вземане на проби	Принцип на метода и проверка
1	2	3	4	5	6	7

Микробиологични:

1.	Общо колиформи	/100 ml	500	10 000	На 2 седмици (1)	Ферментация в серия обеми. Култивиране на позитивните проби в специфична среда за потвърждаване. Преброяване по MPN (най-вероятно число - НВЧ) или
----	----------------	---------	-----	--------	---------------------	--

						мембранна филтрация и култивиране върху подходяща среда, като Тергитол лактозен агар, Ендо агар, 0,4 % Теепол бульон, култивиране и идентификация на съмнителните колонии
2.	Фекални колиформи	/100 ml	100	2000	На 2 седмици (1)	Температурата за инкубация се променя съобразно това, дали се изследват общо колиформи или само фекални колиформи
3.	Фекални стрептококи	/100 ml	100	-	(2)	Метод на Лицки. Преброяване по MPN (най-вероятно число - НВЧ) или мембранна филтрация. Култивиране върху подходяща среда
4.	Салмонела	/1 l	-	0	(2)	Концентриране чрез мембранна филтрация. Инокулация върху стандартна среда. Обогатяване - култивиране върху "изолиращ агар" за идентификация
5.	Ентеровируси	PFU / 10 l	-	0	(2)	Концентрация чрез филтрация, флокуляция или центрофугиране и потвърждение
Физико-химични:						
6.	pH	pH стойност	-	6-9 (*)	(2)	Електрометричен метод с калибрация при pH 7 и 9
7.	Цвят		-	Без отклонения от обичайния цвят (*)	На 2 седмици (1) (2)	Визуално или фотометрично със стандартите на платинено-кобалтовата скала
8.	Минерални масла (нефтепродукти и др.)	mg/l	-	Без видим филм на повърхността и без мирис	На 2 седмици (1) (2)	Визуално и чрез определяне на "мирис" или екстракция с използване на адекватен обем и претегляне на сухия остатък
9.	Повърхностно активни вещества,	mg/l (лаурил	-	Без трайна пяна	На 2 седмици (1)	Визуално или абсорбционна спектрофотометрия с метиленово синьо

	реагиращи с метиленово синьо	сулфат)	I 0,3	(2)	
10.	Феноли (фенолен индекс)	mg/l C6H5OH	- I 0,005	Без специфичен мирис I 0,05	На 2 седмици (1) (2) Определяне на специфичен мирис, дължащ се на феноли или абсорбционна спектрофотометрия с 4-аминоантипирин (4 ААР метод)
11.	Прозрачност	m	2	1 (*)	На 2 седмици (1) Диск на "Секки"
12.	Разтворен кислород	% O2	80-120	-	(2) Метод на Винклер или електрометричен метод (оксиметър)
13.	Стоящи или плувачи във водата предмети и части от дърво, пластмаса, гума, стъкло и други материали. Отпадъци и по-големи отломъци	Не се допускат			На 2 седмици (1) Визуално
14.	Амониев йон	mg/l NH4	0,1	-	(3) Абсорбционна спектрофотометрия, метод на Неслер или метод с индофенолово синьо
15.	Азот по Келдал	mg/l N	1	-	(3) Метод на Келдал
	Други вещества, разглеждани като индикатори за замърсяване:				
16.	Пестициди - общо	mg/l	1	-	(2) Екстракция с подходящи разтворители и хроматографско определяне
17.	Тежки метали, като:	mg/l			(2) ААС (Атомноабсорбционна спектро-
	- арсен		As	0,05	-
	- кадмий		Cd	0,005	-
	- хром6+		Cr6+	0,02	-
	- олово		Pb	0,02	-
	- живак		Hg	0,001	-
18.	Цианиди	mg/l CN	-	0,05	(2) Спектрофотометричен метод с използване на специфичен агент
19.	Нитрати	mg/l NO3	5	-	(2) Абсорбционна спектрофотометрия с използване на специфичен агент
20.	Фосфати	mg/l PO4	0,2	-	(2) Спектрофотометричен метод с използване на специфичен агент

(*) Допуска се превишаване на нормата в случаи на необичайни метеорологични и конкретни географски условия.

(1) Когато взетите проби през предишни години показват по-добри резултати от

посочените в приложението и когато липсват нови фактори, които биха могли да влошат качествата на водата, компетентните органи могат да намалят честотата на вземане на проби.

(2) Показателите се определят, когато от проверката в зоната за къпане се доказва или има съмнение за присъствие на конкретен замърсител, респективно влошено качество на водите.

(3) Тези показатели трябва да бъдат контролирани, когато има тенденция към еутрофикация на водата.